

model with a high level of state regulation, which provides extensive social protection. The Anglo-Saxon model, which is characteristic of Great Britain, the USA, Canada and Australia, is based on liberal democracy and market economy principles [2].

Adaptation of these models can be useful for Ukraine in the development of the national management system. For example, the continental model has the following advantages: high stability and reliability of the administrative system, a strong bureaucratic basis. Disadvantages include excessive bureaucracy, which can slow down decision-making and innovation processes. The Scandinavian model is characterized by a high level of social equality, transparency and citizens' trust in the state. The advantages of the Anglo-Saxon model include flexibility, favorable conditions for innovation and entrepreneurship, and the disadvantages include possible social inequalities and insufficient support for socially vulnerable segments of the population [2].

In Ukraine, the continental model can help strengthen the legal framework and streamline bureaucratic processes, while elements of the Scandinavian model can contribute to increased transparency and social responsibility. The Anglo-Saxon model, in turn, will help to activate entrepreneurial activity and liberalize the economic environment.

Borrowing the best practices of European models adapted to Ukrainian realities can contribute to the construction of an effective, transparent and responsible system of public administration that meets international standards and contributes to the socio-economic development of the country.

References:

1. Melnychenko B. Modern paradigm of public management: practical dimension for Ukraine. *Bulletin of the Lviv Polytechnic National University. Series: "Legal Sciences"*. No. 1 (29), 2021. P. 104-109. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2021/may/23533/15.pdf> (access date: 10.25.2023)
2. Varenyk O., Kryvoshein V. Comparative analysis of public administration in Ukraine and EU countries: legal institutions and regulatory mechanisms. *Ukrainian political and legal discourse*. No. 2 (2024). URL: <https://ppdnz.com.ua/index.php/home/article/view/11> (access date: 10.26.2023)

Шведчикова Т.В.

викладач вищої категорії, викладач-методист
Кропивницький будівельний фаховий коледж
м. Кропивницький, Україна

ЗАСТОСУВАННЯ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИВЧЕННІ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Інформатизація освіти та розвиток суспільства на сьогодні вимагає впровадження у вищу освіту інноваційних за змістом методів, засобів та форм професійної підготовки майбутніх фахівців нової формації з економіки [1, с.79-82]. Сучасна освіта потребує створення потужної інформаційної інфраструктури у навчальних закладах, які сприяють активізації навчального процесу та розвитку практичних навичок.

Останнім часом в освіті України дуже часто використовують поняття STEM. Важливо зрозуміти, що це не просто технічна наука, а креативний підхід у вивченні предмета та набуття практичних навичок. Сучасне суспільство потребує висококваліфікованих фахівців, особливо в економічній сфері. Тому на сьогодні STEM - технології у формуванні кваліфікованих фахівців набувають дуже важливого значення, складником якої є творчість та креативність. [2, с.1-3].

Розвиваючи у підлітків креативне мислення, творчий підхід для розв'язання будь-яких питань, викладачі виховують майбутніх фахівців економічного спрямування, на яких є попит.

Для того, щоб здобувачі освіти отримували не тільки теоретичні знання, а й практичні навички, на практичних заняттях доцільно застосовувати ділові ігри. Це допомагає в простій формі відобразити реальні ситуації, які можливі в процесі роботи на підприємстві, в прийнятті управлінських рішень, вирішенні економічних завдань і досягненні позитивних результатів діяльності гіпотетичних підприємств.

Використання на заняттях з економіки гри «Я-споживач» дає можливість розглянути такі поняття, як: Бюджет, витрати та їх види, прибуток, вкладення коштів, видатки. Підлітки мають при цьому можливість, як скористатись одним з наведених варіантів виходу з певної ситуації, так і прийняти повністю нове, власне, креативне рішення. В будь-якому випадку обґрунтування того чи іншого варіанту дає можливість навчитись приймати спільні рішення, або ж відстоювати власну думку, побачити власні помилки, навчитись робити правильні висновки, прислуховуючись до думки інших.

Всім також знайома гра «Брейн-ринг», де змагаються команди за більшу кількість правильних відповідей. Ця гра дає можливість приймати рішення за допомогою «мозкової атаки». Швидке прийняття рішення на підставі знань і думок членів команди тренує впевненість, довіру, вчить взаємодіяти та розвивати пам'ять. В ході гри, як і в житті, коли є здорова конкуренція, запал і бажання бути першим, розвиваються впевненість у собі та у своїй команді. При проведенні гри можна використовувати різноманітні онлайн-додатки, роблячи гру сучасною і цікавою.

Вікторина – одна з улюблених ігор здобувачів освіти. Тут можна проявити як власні знання, так і побачити рівень знань супротивника. В цій грі кожна з команд і сама повторює весь пройдений матеріал з дисциплін, і готує завдання для команди-супротивника. При цьому необхідно знайти таку інформацію, яка водночас є і доступною, і повинна мати «приховані камені», ускладнюючи супернику можливість здобути перемогу в грі.

Надбанням викладачів Кропивницького будівельного коледжу є систематичне проведення ділової гри-конкурсу «Гендер рекламних кампаній». Доцільно застосовувати таку гру при вивченні дисциплін «Маркетинг», «Менеджмент», «Фінанси підприємств», «Економіка підприємства» та «Економічний аналіз». Базові знання здобувачі освіти втілюють в проєкт, розраховуючи його вартість, обґрунтовуючи, чому саме їх проєкт заслуговує на увагу, чим дана команда превалює над усіма іншими. Розробка різних видів реклами – сувенірної, відео- та аудіо-, рекламного проспекту, брошур та буклетів – дає можливість проявити власну креативність, вміння працювати в команді, прислуховуватись до керівника проєкту, якого обирає команда та приймати спільні рішення. Розрахунок витрат та прибутковості від проєкту дає можливість закріпити й підтвердити знання з «Економіки підприємств» та «Економічного аналізу». Завдяки даним навичкам випускники можуть працювати в рекламних агенціях спеціалістами різного спрямування – від агента до креативника.

Також при вивченні дисципліни «Бізнес-план організацій» можна відточувати практичні навички для складання власних бізнес-проєктів. Всім відомо, що сьогодення вимагає правильного планування діяльності на майбутнє. Враховуючи ще й доволі складну економічну ситуацію в Україні, майбутні випускники навчаються аналізувати ситуацію на ринку, обирати нішу ринку, сегментувати ринок, підбираючи для власного проєкту виробництво тих товарів чи надання таких послуг, що мають попит і приносять прибуток, як власнику, так і інвесторам.

Дуже важливим елементом у вивченні економічних дисциплін та застосування Stem можна виділити гру-симулятор з фінансової грамотності «Життєвий капітал». В процесі гри майбутні спеціалісти вивчають принципи розподілу фінансів, отримання прибутків від різноманітних вкладень та інвестування, забезпечують «подушку фінансової безпеки», отримують навички роботи з банком, оцінюють переваги та недоліки прийняття ризикових рішень, розуміють, що таке взаємодопомога та підтримка друзів в критичних ситуаціях. Дана гра розвиває критичне мислення, креативність, швидкість прийняття рішень, вчить міркувати про першочергове та найнеобхідніше, передбачати майбутній розвиток подій. Цю гру проводяться на перших курсах для ознайомлення з економічними поняттями, правильним

розподілом коштів, на старших курсах – для більш детального вивчення економічних понять, ситуацій, інвестування. Можна також проводити Турнір гри Життєвий капітал, і залучати не тільки здобувачів економічної спеціальності, а й інженерно-технічних також.

При використанні того чи іншого виду ділових ігор використовуються різні додатки, такі як : google-форми, LearningApps, Kahoot, Padlet-дошка, різні програми зі створення пазлів. Використання різних видів ділових ігор та ігрових технологій при вивченні економічних дисциплін, є неодмінною умовою Stem-освіти. Враховуючи сучасний рівень диджиталізації та дистанціювання, використання різних сервісів дає можливість проводити дані види занять навіть за допомогою мобільних сучасних телефонів та в дистанційному режимі, що є дуже актуальним.

Література:

1. Мороз Н.В Інформатизація освіти як тенденція розвитку сучасного світу: теоретичний аспект // *Теорія та методика професійної освіти*. 2023. № 65. С.79-82
- 2.Саренький І. Що таке STEM –освіта і чому вона така популярна // *Українська правда життя*. 2019. № 3. С.1-3.

Щельник О.В.

асистент кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОГРАМ З БІЗНЕС-АНАЛІТИКИ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У сучасному світі, де дані та аналітика стають все більш важливими для прийняття рішень у бізнесі, впровадження програм з бізнес-аналітики в університетах набуває особливого значення. Ці програми націлені на підготовку студентів до вимог сучасного ринку праці, надаючи їм необхідні навички та знання для ефективного аналізу даних та прийняття обґрунтованих рішень. Однак для забезпечення максимальної ефективності таких програм необхідно проводити регулярну оцінку їх впливу на навчальний процес, професійні компетенції студентів та задоволеність роботодавців.

Впровадження програм з бізнес-аналітики в університетах є складним процесом, який передбачає розвиток нових курсів, підготовку викладачів, а також адаптацію інфраструктури. Університети мають балансувати між академічними вимогами та потребами бізнесу, щоб забезпечити належну підготовку фахівців. Серед ключових теоретичних підходів до оцінки ефективності можна виділити такі моделі, як модель Кіркпатріка (чотири рівні оцінки: реакція, навчання, поведінка та результати), модель ROI (Return on Investment), яка передбачає співвідношення вартості впровадження програм і отриманих результатів, включаючи підвищення рівня компетенцій студентів, а також аналіз відповідності ринку праці, що включає оцінку відповідності компетенцій, які здобувають студенти, з вимогами роботодавців.

Впровадження програм з бізнес-аналітики в університетах має ряд переваг. По-перше, студенти отримують можливість навчитися працювати з сучасними інструментами та технологіями аналізу даних, що робить їх більш конкурентоспроможними на ринку праці. По-друге, такі програми сприяють розвитку критичного мислення та аналітичних навичок, які є важливими для успішної кар'єри в будь-якій галузі. Крім того, бізнес-аналітика дозволяє студентам краще розуміти бізнес-процеси та приймати обґрунтовані рішення на основі даних. Для оцінки ефективності програм з бізнес-аналітики можна використовувати різні методи. Один з них — аналіз навчальних результатів студентів. Це включає оцінку їх успішності у вивченні курсів з бізнес-аналітики, а також їх здатності застосовувати отримані знання на практиці. Ще один важливий метод — збір відгуків студентів та викладачів. Це дозволяє виявити сильні та слабкі сторони програм і внести необхідні корективи[2].